

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

Alles kidzzz

Mirte Dikmans / Suzanne de Leeuw
Universiteit Maastricht

Suze van Capelleveen
Vrije Universiteit Amsterdam

Alles Kidzzz is een bewezen effectieve, op maat aangeboden, 8-weekse interventie voor kinderen van de bovenbouw van de basisschool (groep 6, 7 en 8) die een verhoogde mate van externaliserend gedrag laten zien (bijvoorbeeld schoppen, slaan, schelden, pesten). Aangezien kinderen kunnen verschillen in hun uitingsvorm van agressie, wordt de interventie individueel en op maat aangeboden. Daarnaast hebben kinderen met externaliserende gedragsproblemen het meeste baat bij individuele interventies, aangezien groepsinterventies het risico op ongewenst gedrag doen toenemen door groepsbeïnvloeding en het overnemen van externaliserend gedrag van een ander.

Doel van de interventie

Het lange termijn doel is om te voorkomen dat externaliserend gedrag leidt tot een gedragsstoornis. Het korte termijn doel is om agressief gedrag te verminderen en pro-sociaal gedrag te bevorderen. Hiervoor zijn vier subdoelen ontwikkeld:

1. bevorderen van een positief zelfbeeld
2. stimuleren van positieve sociale cognities
3. woederegulatie
4. reactief en proactief agressief gedrag verminderen.

Voor welke groep kinderen?

Kinderen van 9 t/m 12 jaar met externaliserend probleemgedrag in het basisonderwijs en in het speciaal basisonderwijs (mits het IQ hoger is dan 70).

Kijk voor meer informatie op onze website:

www.education-lab.nl

Wie voert het uit?

- Een gecertificeerde trainer van de Stichting Alles Kidzzz.
- Daarnaast betreft de trainer ook de ouders en de leerkracht zodat zij kunnen toezien op uitvoeren van de huiswerkklussen.

Wat moet er gedaan worden?

Deze training bestaat uit verschillende fases:

Fase 1: Beter leren kennen (drie individuele en twee gezamenlijke sessies)

De eerste sessie bestaat uit een kennismaking met de leerling en de ouders/verzorger. De leerling vult een vragenlijst in over het gezin, vriendjes, hobby's, de schoolsituatie, waarom het kind wil deelnemen en wat het wil leren.

In de volgende drie sessies worden verschillende werkvormen gebruikt om inzicht te krijgen in de vaardigheden en positieve kwaliteiten van het kind. Een voorbeeld hiervan is *De weekkaart* waarbij het kind een beschrijving geeft van een leuke dag en een minder leuke dag. De trainer krijgt hierdoor informatie over zelfbeeld, sociale cognities, woede-uitbarstingen, en reactieve en proactieve agressieve reacties.

Na de drie individuele sessies is er een tussentijdse evaluatie met de leerling, de ouders en de leerkracht. In deze sessie wordt ook een contract opgesteld met de concrete vaardigheden en doelen waar de leerling aan wilt werken.

Fase 2: Aanpakken (vijf individuele sessies)

Met iedere leerling wordt enerzijds aan de vier subdoelen gewerkt. Bijvoorbeeld met de oefening *Petje af voor...* Bij deze werkvorm zijn er drie petten: de rode pet die staat voor agressief gedrag, de blauwe pet die staat voor sub-assertief gedrag en de gele pet die staat voor assertief gedrag. Door middel van rollenspel oefent de leerling met de verschillende petten en bijbehorende reacties. Vervolgens krijgt de leerling de gele pet mee naar huis om hier thuis mee te oefenen.

Anderzijds kiest de trainer oefeningen uit die passen bij de doelen van de specifieke leerling. Een voorbeeld voor een leerling die wil oefenen met woederegulatie is de *Woedethermometer*. Bij deze oefening leert het kind signalen te herkennen die woede oproepen en leert het te voorkomen dat de woede toeneemt.

Fase 3: Eindevaluatie

Tot slot is er een eindevaluatie met de leerling, leerkracht en ouders/verzorgers en kan er worden doorverwezen naar andere hulpverlening indien het probleemgedrag niet verminderd is.

Wat is hiervoor nodig?

Het is van belang dat de bovenbouwleerkracht het externaliserende probleemgedrag bij leerlingen in de gaten houdt. Bij zorgen, kunnen kinderen kunnen worden aangemeld voor de Alles Kidzzz interventie. Een voorwaarde voor de aanmelding is dat er een gesprek tussen een Ouder- en Kindadviseur met de ouders én leerkracht heeft plaatsgevonden. Als hieruit blijkt dat Alles Kidzzz een geschikte training lijkt te zijn, vullen de leerkracht en de Ouder- en Kindadviseur samen een screeningsformulier in. Dit is een vragenlijst over externaliserend gedrag en reactieve/proactieve agressie bij de leerling. De resultaten op de vragenlijst bepalen of het kind kan meedoen met de Alles Kidzzz-training. Zie de website [Alles Kidzzz – Jeugdpreventie Amsterdam](#) van NJi voor meer informatie.

Hoe lang duurt de interventie?

De interventie duurt 8 weken en bestaat uit 11 sessies: 8-wekelijkse individuele sessies van 45 minuten met het kind en 3 sessies met het kind, de ouders en de leerkracht (kennismaking, tussenevaluatie en eindevaluatie). De interventie vindt plaats op school onder schooltijd.

Waar moet je op letten?

- Bij alle werkvormen is een positieve houding naar het kind van belang: aanmoedigen, oogcontact maken, open vragen stellen, met als doel het versterken van het zelfbeeld van het kind door het benoemen van de positieve kwaliteiten.
- Ook is het belangrijk dat het kind actief en creatief meedoet: veel werkvormen bevatten rollenspellen, tekenen of spelsituaties.
- Tot slot is betrokkenheid van ouders en leerkracht belangrijk. Leerlingen krijgen huiswerk mee en ouders en de leerkracht moeten erop toezien of dit uitgevoerd wordt. Hiermee oefent het kind het geleerde in de dagelijkse praktijk. Hoe meer betrokken de ouders en leerkracht zijn, hoe groter de effectiviteit van de training. Voor meer informatie over het betrekken van ouders, zie toolkit [Betrekken van Ouders](#).

Wat zijn de kosten?

De kosten kunnen verschillen per organisatie en gemeente. Sommige gemeenten bieden volledige financiering voor deze interventie. Bij afwezigheid van financiering zijn de kosten afhankelijk van de arbeidskosten van de trainer. De trainer investeert minimaal 13 uur aan de directe uitvoering en voor de voorbereiding en verslaglegging wordt eveneens 13 uur gerekend, waardoor de totale investering uitkomt op 26 uur. Bij enkele organisaties wordt, vanwege participatie in zorgteams of overleg met verwijzers, 35 uur per interventie gerekend. Kosten variëren daardoor van €1245 tot €2994. Een gemiddeld bedrag is € 1750 (35 uur à € 50) per leerling.

Welke uitkomsten kunnen we verwachten?

Alles Kidzzz is effectief gebleken in verschillende RCT-studies en quasi-experimentele studies. De interventie blijkt te leiden tot:

- Minder reactieve en proactieve agressie
- Een positiever zelfbeeld en betere sociale cognities
- Vermindering van externaliserende gedragsproblemen
- Een toename in pro sociaal gedrag

Bronnen

Deze praktijkkaart is gebaseerd op de NJi Databank Effectieve Jeugdinterventies:
[Alles Kidzzz | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](https://www.nji.nl)

Favier, A. I. (2006). Effectstudie naar de sociale vaardigheidstraining Alles Kidzzz. gepubliceerde masterthesis. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Orobio de Castro, B. , Mulder, S., Van der Ploeg, R., Onrust, S. , Van den Berg, Y., Stoltz, S., Buil, M., De Wit, I., Buitenhuis, L., Cillessen, T., Veenstra, R., Van Lier, P., Dekovic, M., & Scholte, R. (2018). Effectiviteit van kansrijke programma's tegen pesten in de Nederlandse onderwijspraktijk. Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Onrust, S. , Van den Berg, Y., Stoltz, S., Buil, M., De Wit, I., Buitenhuis, L., Cillessen, T., Veenstra, R., Van Lier, P., Dekovic, M., & Scholte, R. (2018). Effectiviteit van kansrijke programma's tegen pesten in de Nederlandse onderwijspraktijk. Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Stoltz, S., Londen, M. V., Deković, M., Castro, B. O. D. & Prinzie, P. (2012). Effectiveness of individually delivered indicated school-based interventions on externalizing behavior. *International Journal of Behavioral Development*, 36(5), 381-388.

Stoltz, S. & van Londen, M. (2015). Alles Kidzzz: een individuele interventie op de basisschool voor leerlingen met gedragsproblemen. In M. Vermande, M. van der Meulen & A. Reijntjes (red.), *Pesten op school. Achtergronden en interventies* (pp. 204-208). Amsterdam: Boom Lemma.